

УДК 336.025

Затонацька Т. Г., Кузькін Є. Ю., Ставицький А. В.**ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПЕРЕДУМОВИ БЮДЖЕТНОЇ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Одним із пріоритетів бюджетної політики в Україні у 2015 р. є проведення комплексної реформи регіонального управління та місцевого самоврядування, головною метою якої має стати забезпечення регіонального економічного зростання, підвищення рівня фінансової незалежності та видаткової автономності місцевих бюджетів, посилення ефективності використання бюджетних коштів. Метою статті є визначення реальних змін у структурі видатків на економічну діяльність у 2015 р. в умовах урядової ініціативи бюджетної децентралізації. Проаналізовано вплив динаміки видатків бюджету на розвиток основних галузей вітчизняної економіки, зміни структури видатків на економічну діяльність за останні роки. На сьогодні для таких галузей економіки, як сільське господарство, будівництво, паливно-енергетичний комплекс і транспорт, характерний високий ступінь зносу основних засобів, що не дає можливості стимулювати економічний розвиток. З урахуванням переваг та недоліків запропонованої децентралізації надано рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення і прискорення бюджетної децентралізації в Україні. Основним змістом бюджетної реформи у середньостроковій перспективі мають стати децентралізація управлінських функцій влади, розширення можливості організаційного, фінансового та адміністративного впливу місцевих органів самоврядування на соціально-економічні перетворення регіонів, які передбачали б реальне збільшення дохідних ресурсів місцевих бюджетів, удосконалення механізму розрахунку обсягу міжбюджетних трансфертів та гарантування їх своєчасного здійснення, узгодження пріоритетів та дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо регіонального розвитку регіонів, включаючи цільові та інвестиційні програми, підтримку стійкого економічного та соціального розвитку регіонів з урахуванням збалансування загальнодержавних і регіональних інтересів.

Ключові слова: бюджет, децентралізація, податки, галузі, доходи.

Рис. 3. Табл. 1. Літ. 8.**Затонацкая Т. Г., Кузькин Е. Ю., Ставицкий А. В.****ПЕРСПЕКТИВЫ И ПРЕДПОСЫЛКИ БЮДЖЕТНОЙ
ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ В УКРАИНЕ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ**

Одним из приоритетов бюджетной политики в Украине в 2015 г. является проведение комплексной реформы регионального управления и местного самоуправления, главной целью которой должно стать обеспечение регионального экономического роста, повышение уровня финансовой независимости и расходной автономности местных бюджетов, усиление эффективности использования бюджетных средств. Целью работы является определение реальных изменений в структуре расходов на экономическую деятельность в 2015 г. в условиях правительственной инициативы бюджетной децентрализации. Проанализировано влияние динамики расходов бюджета на развитие основных отраслей отечественной экономики, изменения структуры расходов на экономическую деятельность за последние годы. На сегодняшний день для таких отраслей экономики, как сельское хозяйство, строительство, топливно-энергетический комплекс и транспорт, характерна высокая степень износа основных средств, что не позволяет стиму-

© Затонацька Т. Г., Кузькін Є. Ю., Ставицький А. В., 2015

ливать экономическое развитие. С учетом преимуществ и недостатков предложенной децентрализации даны рекомендации и предложения по совершенствованию и ускорению бюджетной децентрализации в Украине. Основным содержанием бюджетной реформы в среднесрочной перспективе должны стать децентрализация управленческих функций власти, расширение возможности организационного, финансового и административного влияния местных органов самоуправления на социально-экономические преобразования регионов, которые предусматривали бы реальное увеличение доходных ресурсов местных бюджетов, совершенствование механизма расчета объема межбюджетных трансфертов и гарантирования их своевременного осуществления, согласование приоритетов и действий центральных и местных органов исполнительной власти, органов местного самоуправления по региональному развитию, финансирование государственных программ социально-экономического развития регионов, включая целевые и инвестиционные программы, поддержку устойчивого экономического и социального развития регионов с учетом сбалансирования общегосударственных и региональных интересов.

Ключевые слова: бюджет, децентрализация, налоги, отрасли, доходы.

Tetiana Zatonatska, Ievhen Kuzkin, Andriy Stavytskyu

PROSPECTS AND PRECONDITIONS OF FISCAL DECENTRALIZATION IN UKRAINE AT THE PRESENT STAGE

One of the priorities of fiscal policy in Ukraine in 2015 is a comprehensive reform of regional and local government, whose main goal should be to ensure regional economic growth, increased financial independence and autonomy of the local budget expenditures, improving the efficiency of public funds. The main purpose of the article is to determine the real changes in the structure of expenditures on economic activity in 2015 in terms of the government's fiscal decentralization initiative. The paper analyzes the impact of the dynamics of expenditures on the development of basic sectors of the national economy, changes in the structure of expenditures on economic activity in Ukraine in recent years. Nowadays, such economic sectors as agriculture, construction, fuel and energy complex, transport have a high degree of depreciation that makes it impossible to drive economic growth. Considering the advantages and disadvantages of the proposed decentralization the article provides guidelines and suggestions for improvement and acceleration of fiscal decentralization in Ukraine. The main content of the budget reform in the medium term is a decentralization of government management functions. It should provide the extension of local government possibilities to develop socio-economic transformation of regions; real increase of local budget revenues; improving the mechanism for calculating budget transfers and guarantee their exact implementation; coordination of priorities and actions of central and local authorities. The reform actions should also include public financing of socio-economic regional development.

Key words: budget, decentralization, taxes, branches, incomes.

JEL classification: H60, H61, H77.

Прискорення процесу децентралізації влади є одним із найактуальніших стратегічних завдань соціально-економічного розвитку України. Зокрема, пріоритетом бюджетної політики в 2015 р. є проведення комплексної реформи регіонального управління і місцевого самоврядування, головна мета якої полягає в забезпеченні регіонального економічного зростання, підвищенні рівня фінансової незалежності та видаткової автономності місцевих бюджетів, посиленні ефективності використання бюджетних коштів.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що саме від стрімкого та якісного переходу до бюджетної децентралізації залежить темп розвитку як окремих галузей, так і економіки загалом. Однак швидко запровадити нову модель управління, особливо під час проведення антитерористичної операції та суттєвого спаду в економіці, вкрай складно. Насамперед необхідно визначити ступінь готовності економіки України до проведення такої реформи та швидкості отримання результатів.

Головною метою статті є визначення реальних змін у структурі видатків на економічну діяльність у 2015 р. в умовах урядової ініціативи бюджетної децентралізації. У зв'язку із цим необхідно виконати такі завдання:

- дослідити вплив динаміки видатків бюджету на розвиток основних галузей вітчизняної економіки;
- проаналізувати зміни в структурі видатків на економічну діяльність в Україні;
- розробити рекомендації й пропозиції щодо вдосконалення і прискорення бюджетної децентралізації в Україні.

В умовах подолання наслідків фінансової кризи уряди більшості країн, незалежно від рівня розвитку національних економік, застосовують потужні фіскальні інструменти впливу на економічне зростання. Одним із чинників стимулювання макроекономічної динаміки є вдосконалення державної бюджетної політики України у сфері видатків як важливого пріоритету реалізації соціально-економічної політики держави.

Як переконує досвід розвинутих країн, існує взаємовплив між економічним розвитком країни і бюджетною політикою у сфері державних видатків: з одного боку, темпи економічного зростання та відповідні зміни ВВП країни зумовлюють коригування підходів до формування обсягу і структури державних видатків, а з другого – державне фінансування впливає на соціально-економічний розвиток країни та динаміку макроекономічних показників.

Позиції вчених стосовно впливу державних видатків на економічне зростання різняться. На нашу думку, це пояснюється тим, що науковці вивчають взаємозв'язок темпів економічного зростання та динаміки різних складових і видів державних видатків.

Загальноприйнятими вихідними положеннями є те, що державні видатки сприяють досягненню мети економічного зростання. Економічне обґрунтування державного втручання в економіку в умовах неефективного функціонування ринкового механізму і для розподілу ресурсів, отриманих у результаті компенсаційних заходів, ґрунтується, зокрема, на цій тезі. Проте американський економіст Р. Барро, вивчаючи взаємовпливи динаміки частки державного споживання у ВВП та темпів економічного зростання, дійшов висновку про їх негативний взаємозв'язок [1].

Досвід промислово розвинутих країн свідчить про відсутність позитивної кореляції між сукупними державними видатками й економічним зростанням. Зокрема, надмірна концентрація видатків на рівні держави стає на заваді розвитку економіки, тому економічно розвинуті країни та країни, що розвиваються, почали зменшувати частку урядових видатків. Також негативний вплив сукупного державного споживання на економічне зростання при позитивному ефекті освітніх видатків відзначав у своїх працях Д. Ландау [2].

На думку А. В. Ставицького, структура державних видатків в Україні не в змозі позитивно впливати на економіку [3]. Саме цим пояснюється той факт, що вітчизняні реалії суперечать економічній теорії: збільшення державних видатків повинно справляти позитивний вплив на макроекономічні індикатори, чого в нашій країні не спостерігається. Також науковець рекомендує [4] переглянути структуру й розміри видатків на економічну діяльність та капітальні видатки відповідно до ситуації, що склалася в Україні: окупація частини земель, антитерористична операція, підписання угоди з Європейським Союзом. Такі дії дадуть можливість підвищити ефективність державних видатків, а отже, забезпечити максимальні темпи економічного зростання за рахунок менших бюджетних витрат. Усе це зумовлює необхідність зміни структури державних видатків, делегування частини повноважень на місцевий рівень.

За допомогою державного бюджету відбувається мобілізація грошових коштів не лише для фінансування загальносуспільних заходів, а й для перерозподілу певної частини ВВП з метою забезпечення соціальної справедливості. В рамках дослідження розглянемо нинішній стан основних галузей економіки України: транспортної, будівельної, паливо-енергетичного комплексу та сільського господарства. Як бачимо з рис. 1, більш ніж 90 % видатків на ці галузі (окрім транспорту, в якому така частка за 2010–2013 рр. становила 80 %) фінансуються за рахунок державного фонду бюджету.

Проведені дослідження демонструють у край низьку ефективність надмірної видаткової централізації. Зокрема, по галузях простежується високий ступінь зносу основних фондів та слабкий взаємозв'язок видатків бюджету й економічного розвитку галузі. Наприклад, у сільському господарстві ступінь зносу основних засобів становить майже 40 %, у будівництві – 54, у галузі виробництва та розподілення електроенергії, газу і води – майже 60, транспорту та зв'язку – понад 96 % [5].

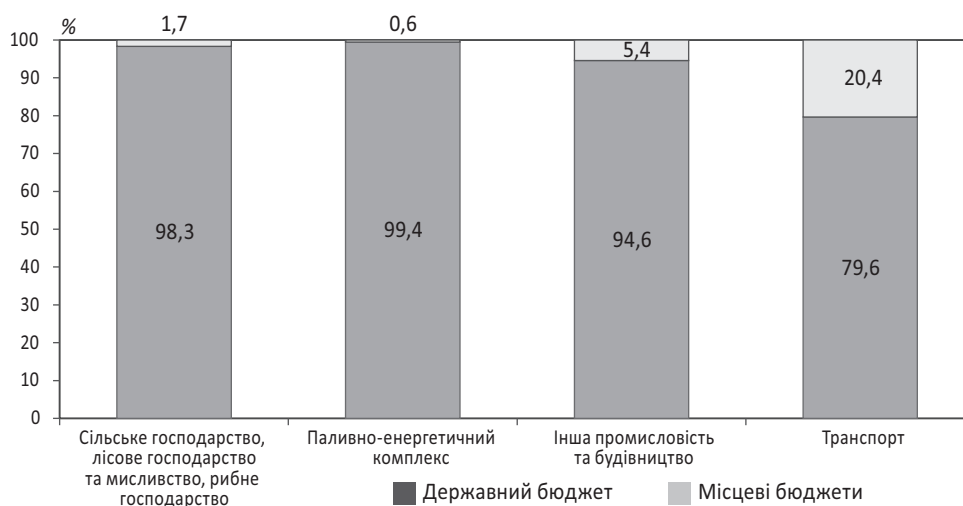

Рис. 1. Структура видатків зведеного бюджету на економічну діяльність у середньому за 2010–2013 рр.

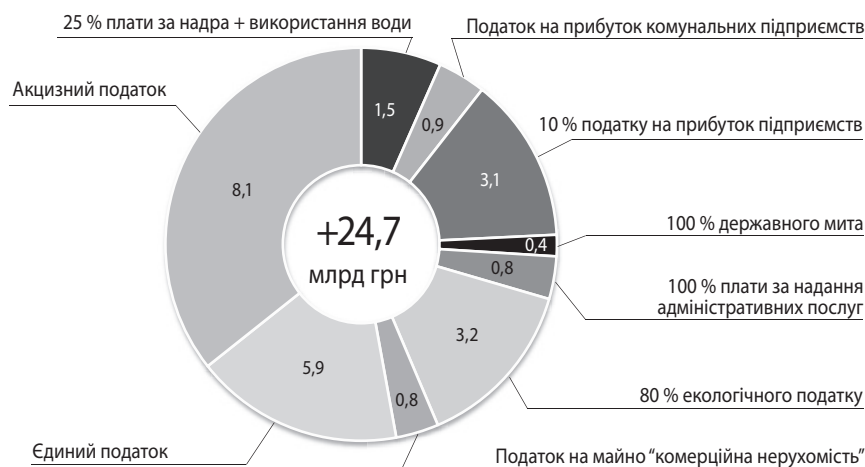
Розраховано за даними Державної казначейської служби України.

Однак, як свідчить передовий міжнародний досвід, саме своєчасне здійснення видатків на відтворення основних фондів відповідно до стратегічних цілей та завдань державних установ у перспективі значно пришвидшує економічне зростання країни та сприяє заощадженню суспільних ресурсів. Зазначене дає підстави стверджувати про недостатність і неефективність використання державних видатків у аналізованих галузях економіки.

В умовах подолання військової агресії, подальшої відбудови країни та її економічної переорієнтації важливим є проведення виваженої бюджетної політики і посилення контролю за ефективністю витрачання бюджетних коштів. Тобто необхідно започаткувати в країні нову систему державних видатків, яка передбачала б посилення ролі місцевих бюджетів.

Зміна умов формування і виконання місцевих бюджетів як вагової складової бюджетної системи може сприятливо вплинути на збалансованість бюджетної системи та фінансову безпеку країни загалом. Роль таких бюджетів великою мірою визначається часткою їхніх доходів і видатків у зведеному бюджеті України, що свідчить про участь місцевого самоврядування у розв'язанні актуальних проблем держави, певну обмеженість функцій центральних органів влади. Це загальний показник, який відображає рівень фінансової незалежності органів місцевого самоврядування, дає змогу оцінити ступінь розвитку місцевих бюджетів.

З огляду на зазначене, уряд прийняв ініціативу подальшої бюджетної децентралізації, що має стимулювати місцеві громади ефективніше наповнювати свої кошториси, переходити на самозабезпечення та ощадно планувати видатки. Відповідно до нової урядової політики, починаючи з 2015 р., джерела наповнення місцевих бюджетів розширено за рахунок передачі з державного бюджету на місця низки податків, а також запровадження нових зборів (рис. 2). Зокрема, місцева влада збиратиме 100 % плати за надання адміністративних послуг, 100 % державного мита, 10 % податку на прибуток підприємств. Разом із тим, у місцеві бюджети надходитимуть збори з роз-

Рис. 2. Перерозподіл податків, що збільшить обсяг місцевих бюджетів

Складено за: Інфографіка: фінансова децентралізація // Міністерство фінансів України. – 2015. – 18 лют. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=409155&cat_id=397854.

дрібного продажу підакцизних товарів (пива, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, нафтопродуктів) за ставкою 5 % вартості реалізованого товару. Їхні доходи поповняться також податком на нерухомість, яким відтепер оподатковується і комерційне (нежитлове) майно, податком на автомобілі з великим об'ємом двигуна, 80 % екологічного податку (замість 35 %) та 25 % плати за надра [6]. Частина нових місцевих податків дає можливість акумулювати у загальному фонді місцевих бюджетів додатковий ресурс до 25 млрд грн. Загалом, враховуючи нову систему міжбюджетних трансфертів, додатковий ресурс місцевих бюджетів лише в поточному році становитиме близько 45 млрд грн. Найбільшою перевагою запропонованих змін є те, що нині саме місцева влада визначатиме, на які потреби спрямовуватимуться ці кошти.

Зважаючи на відсутність натепер інформації про результати виконання бюджету за видатками на 2014 р. та планових показників обсягу видатків на 2015 р. у розрізі функціональної класифікації, розроблено прогноз видатків зведеного бюджету на економічну діяльність у 2015 р. (рис. 3), на основі:

- аналізу динаміки видатків бюджету на економічну діяльність у 2010–2014 рр. (таблиця);
- консенсус-прогнозу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [7];
- річного розпису асигнувань Державного бюджету України на 2015 рік.

Отримані прогнозні результати дають підстави стверджувати, що у видатках бюджету на 2015 р. містяться ознаки децентралізації. Зокрема, в структурі видатків на сільське господарство фінансування цієї статті з державного бюджету скоротилося на 1,8 %, у сфері паливно-енергетичного комплексу фінансування за рахунок місцевих бюджетів збільшилося на 1,5 %, у галузі будівництва перерозподіл видатків між бюджетними рівнями на

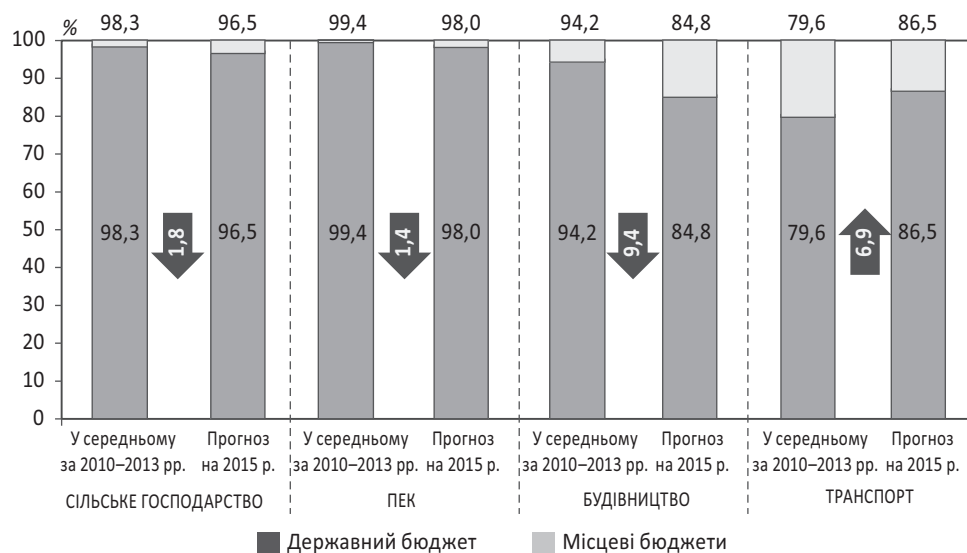

Рис. 3. Прогноз видатків зведеного бюджету на сільське господарство, паливно-енергетичний комплекс, будівництво та транспорт у 2015 р., млрд грн

Розраховано за даними Державної казначейської служби України та Державної служби статистики України.

користь місцевих бюджетів дорівнював 9,4 %. Водночас у сфері транспорту, де ступінь зносу основних засобів найвищий, прогнозується збільшення видатків за рахунок державного бюджету на 7 %.

Таким чином, у середньому за досліджуваними галузями у 2015 р. перерозподіл видатків на користь місцевих бюджетів має становити лише 2 %, що, безумовно, недостатньо для поліпшення економічної ситуації в країні.

Більше того, деякі вітчизняні аналітики, зокрема А. Бочі – економіст Міжнародного центру перспективних досліджень [8], вказують на низку суттєвих недоліків у децентралізаційній реформі уряду 2015 р. Головну причину неефективності ініціативи уряду вчений вбачає у відсутності єдиної методології реформи та бажанні центральної влади примусово впроваджувати її на місцях без проведення попередніх консультацій із громадами та реального розуміння проблем місцевого самоврядування. Першим тривожним сигналом стали положення пропонованої президентом нової редакції Конституції, котрі скасовують обласні адміністрації та вводять інститут представника президента на місцях, який може заблокувати будь-яке рішення органів місцевого самоврядування, що відіграють ключову роль у прийнятті місцевих бюджетів.

Також негативним явищем пропонованої урядом децентралізації, на думку економістів, є те, що, попри декларовану фінансову самостійність, із місцевих бюджетів передбачається вилучити або перерозподілити податки і збори, які забезпечували найбільші надходження. Наприклад, втрати від зменшення надходжень з податку на доходи фізичних осіб можуть становити до 26 млрд грн. Саме цей показник у 2013 р. досягав 70,7 % усіх надходжень місцевих бюджетів. Ані акцизний податок із роздрібної торгівлі, ані розширення податкової бази податку на нерухомість, ані екологічний податок не компенсують такого значного зменшення надходжень від ПДФО. Загалом, від пропонованої реформи місцеві бюджети можуть недоотримати майже 6 млрд грн.

Разом із тим, пропонується делегування на місцевий рівень важливих функцій у соціально-культурній сфері, зокрема щодо проведення заходів у освітній і медичній галузях, підтримки фізкультурно-спортивних товариств, їхніх спортивних баз та баз олімпійської підготовки, утримання деяких національних і державних закладів. Проте результатом таких реформ може стати не фінансова самостійність, а економічний занепад регіонів.

На сьогодні в таких галузях економіки, як сільське господарство, будівництво, паливно-енергетичний комплекс і транспорт, спостерігається високий ступінь зносу основних засобів, що не дає можливості стимулювати економічний розвиток. Це дає підстави для висновку, що в Україні ефективність державної бюджетної політики розвитку економіки перебуває на низькому рівні.

З огляду на вказані проблеми, основним змістом бюджетної реформи в середньостроковій перспективі має стати децентралізація управлінських функцій влади, розширення можливості організаційного, фінансового та адміністративного впливу місцевих органів самоврядування на соціально-економічні перетворення регіонів, яка передбачатиме:

- реальне збільшення дохідних ресурсів місцевих бюджетів;
- запровадження середньострокового бюджетного планування і програмно-цільового методу на рівні місцевих бюджетів;

Таблиця

Динаміка та структура витратів зведеного бюджету, млн грн

Показники	КЕК	2010			2010 структура у ДЗБУ			2010 структура до загальної кількості		
		Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений
Загальнодержавні функції	0100	34 694,3	10 208,2	44 902,5	77,3	22,7	15,4	6,7	11,9	
Оборона	0200	11 347,1	0,0	11 347,1	100,0	0,0	5,0	0,0	3,0	
Громадський порядок, безпека та судова влада	0300	28 570,7	254,9	28 825,6	99,1	0,9	12,7	0,2	7,6	
Економічна діяльність	0400	36 030,0	7 802,4	43 832,4	82,2	17,8	16,0	5,1	11,6	
Загальна економічна, торговельна та трудова діяльність	0410	618,6	373,4	992,0	62,4	37,6	0,3	0,2	0,3	
Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	0420	7 208,3	118,6	7 326,9	98,4	1,6	3,2	0,1	1,9	
Паливно-енергетичний комплекс	0430	12 024,4	30,6	12 055,0	99,7	0,3	5,3	0,0	3,2	
Інша промисловість та будівництво	0440	715,2	18,5	733,7	97,5	2,5	0,3	0,0	0,2	
Транспорт	0450	12 608,4	2 675,0	15 283,4	82,5	17,5	5,6	1,8	4,0	
Зв'язок, телекомунікації та інформатика	0460	102,5	71,7	174,3	58,8	41,2	0,0	0,0	0,0	
Інші галузі економіки	0470	1 481,0	929,6	2 410,5	61,4	38,6	0,7	0,6	0,6	
Дослідження і розробки в галузях економіки	0480	1 179,3	0,0	1 179,3	100,0	0,0	0,5	0,0	0,3	
Інша економічна діяльність	0490	92,2	3 585,0	3 677,2	2,5	97,5	0,0	2,4	1,0	
Охорона навколишнього природного середовища	0500	2 292,7	579,7	2 872,4	79,8	20,2	1,0	0,4	0,8	
Житлово-комунальне господарство	0600	844,4	4 586,9	5 431,3	15,5	84,5	0,4	3,0	1,4	
Охорона здоров'я	0700	8 759,0	35 986,3	44 745,4	19,6	80,4	3,9	23,7	11,8	
Духовний та фізичний розвиток	0800	5 165,5	6 359,8	11 525,4	44,8	55,2	2,3	4,2	3,1	
Освіта	0900	28 807,5	51 018,5	79 826,0	36,1	63,9	12,8	33,6	21,1	
Соціальний захист і соціальне забезпечення	1000	69 311,3	35 223,6	104 534,9	66,3	33,7	30,7	23,2	27,7	
Усього		225 822,5	152 020,3	377 842,8	59,8	40,2	100,0	100,0	100,0	

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА

Продовження таблиці

Показники	КЕК	2011			2011 структура у ДЗБУ			2011 структура до загальної кількості		
		Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений
Загальнодержавні функції	0100	39 996,6	9 878,2	49 874,7	80,2	19,8	16,8	5,5	12,0	
Оборона	0200	13 241,1	1,1	13 242,2	100,0	0,0	5,5	0,0	3,2	
Громадський порядок, безпека та судова влада	0300	32 415,3	222,5	32 637,7	99,3	0,7	13,6	0,1	7,8	
Економічна діяльність	0400	44 771,6	12 352,5	57 124,1	78,4	21,6	18,8	6,9	13,7	
Загальна економічна, торговельна та трудова діяльність	0410	1 431,2	675,7	2 107,0	67,9	32,1	0,6	0,4	0,5	
Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	0420	7 487,1	155,8	7 642,8	98,0	2,0	3,1	0,1	1,8	
Паливно-енергетичний комплекс	0430	10 915,2	80,7	10 995,9	99,3	0,7	4,6	0,0	2,6	
Інша промисловість та будівництво	0440	1 173,8	31,9	1 205,8	97,4	2,6	0,5	0,0	0,3	
Транспорт	0450	14 735,4	3 753,9	18 489,3	79,7	20,3	6,2	2,1	4,4	
Зв'язок, телекомунікації та інформатика	0460	115,0	69,5	184,6	62,3	37,7	0,0	0,0	0,0	
Інші галузі економіки	0470	7 128,4	1 791,3	8 919,7	79,9	20,1	3,0	1,0	2,1	
Дослідження і розробки в галузях економіки	0480	1 359,6	0,0	1 359,6	100,0	0,0	0,6	0,0	0,3	
Інша економічна діяльність	0490	425,9	5 793,7	6 219,6	6,8	93,2	0,2	3,2	1,5	
Охорона навколишнього природного середовища	0500	3 008,4	882,3	3 890,7	77,3	22,7	1,3	0,5	0,9	
Житлово-комунальне господарство	0600	324,2	8 355,1	8 679,3	3,7	96,3	0,1	4,7	2,1	
Охорона здоров'я	0700	10 223,9	38 737,8	48 961,6	20,9	79,1	4,3	21,7	11,7	
Духовний та фізичний розвиток	0800	3 830,4	6 924,4	10 754,9	35,6	64,4	1,6	3,9	2,6	
Освіта	0900	27 232,7	59 020,8	86 253,6	31,6	68,4	11,4	33,1	20,7	
Соціальний захист і соціальне забезпечення	1000	63 540,2	41 894,5	105 434,8	60,3	39,7	26,6	23,5	25,3	
Усього		238 584,4	178 269,1	416 853,6	57,2	42,8	100,0	100,0	100,0	

Продовження таблиці

Показники	КЕК	2012			2012 структура у ДЗБУ			2012 структура до загальної кількості		
		Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений
Загальнодержавні функції	0100	44 010,7	10 579,5	54 590,2	80,6	19,4	16,2	4,8	11,1	
Оборона	0200	14 485,7	1,2	14 486,9	100,0	0,0	5,3	0,0	2,9	
Громадський порядок, безпека та судова влада	0300	36 469,8	211,4	36 681,2	99,4	0,6	13,4	0,1	7,4	
Економічна діяльність	0400	49 396,0	12 981,4	62 377,4	79,2	20,8	18,2	5,9	12,7	
Загальна економічна, торговельна та трудова діяльність	0410	690,1	190,0	880,1	78,4	21,6	0,3	0,1	0,2	
Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	0420	10 505,3	121,1	10 626,4	98,9	1,1	3,9	0,1	2,2	
Паливно-енергетичний комплекс	0430	17 270,1	178,4	17 448,5	99,0	1,0	6,4	0,1	3,5	
Інша промисловість та будівництво	0440	1 209,8	39,8	1 249,7	96,8	3,2	0,4	0,0	0,3	
Транспорт	0450	12 847,9	3 853,0	16 700,9	76,9	23,1	4,7	1,7	3,4	
Зв'язок, телекомунікації та інформатика	0460	130,3	70,0	200,3	65,0	35,0	0,0	0,0	0,0	
Інші галузі економіки	0470	6 419,9	576,4	6 996,3	91,8	8,2	2,4	0,3	1,4	
Дослідження і розробки в галузях економіки	0480	1 289,2	0,0	1 289,2	100,0	0,0	0,5	0,0	0,3	
Інша економічна діяльність	0490	2 173,5	5 382,9	7 556,4	28,8	71,2	0,8	2,4	1,5	
Охорона навколишнього природного середовища	0500	4 135,4	1 162,5	5 297,9	78,1	21,9	1,5	0,5	1,1	
Житлово-комунальне господарство	0600	379,6	19 679,9	20 059,6	1,9	98,1	0,1	8,9	4,1	
Охорона здоров'я	0700	11 358,5	47 095,4	58 453,9	19,4	80,6	4,2	21,3	11,9	
Духовний та фізичний розвиток	0800	5 488,5	8 151,2	13 639,6	40,2	59,8	2,0	3,7	2,8	
Освіта	0900	30 243,2	71 317,7	101 560,9	29,8	70,2	11,2	32,2	20,6	
Соціальний захист і соціальне забезпечення	1000	75 254,4	50 052,5	125 306,9	60,1	39,9	27,7	22,6	25,4	
Усього		271 221,9	221 232,8	492 454,7	55,1	44,9	100,0	100,0	100,0	

Продовження таблиці

Показники	КЕК	2013			2013 структура у ДЗБУ			2013 структура до загальної кількості		
		Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений
Загальнодержавні функції	0100	50 101,1	11 601,1	61 702,2	81,2	18,8	17,4	5,3	12,2	
Оборона	0200	14 843,0	1,3	14 844,4	100,0	0,0	5,2	0,0	2,9	
Громадський порядок, безпека та судова влада	0300	39 190,9	218,3	39 409,2	99,4	0,6	13,6	0,1	7,8	
Економічна діяльність	0400	41 299,2	9 458,6	50 757,8	81,4	18,6	14,4	4,3	10,0	
Загальна економічна, торговельна та трудова діяльність	0410	785,5	704,9	1 490,4	52,7	47,3	0,3	0,3	0,3	
Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	0420	7 560,7	144,4	7 705,1	98,1	1,9	2,6	0,1	1,5	
Паливно-енергетичний комплекс	0430	15 389,2	32,3	15 421,5	99,8	0,2	5,4	0,0	3,0	
Інша промисловість та будівництво	0440	431,2	74,3	505,5	85,3	14,7	0,1	0,0	0,1	
Транспорт	0450	14 202,6	3 690,6	17 893,2	79,4	20,6	4,9	1,7	3,5	
Зв'язок, телекомунікації та інформатика	0460	126,9	58,7	185,6	68,4	31,6	0,0	0,0	0,0	
Інші галузі економіки	0470	956,4	144,4	1 100,8	86,9	13,1	0,3	0,1	0,2	
Дослідження і розробки в галузях економіки	0480	962,5	0,0	962,5	100,0	0,0	0,3	0,0	0,2	
Інша економічна діяльність	0490	884,3	4 608,9	5 493,3	16,1	83,9	0,3	2,1	1,1	
Охорона навколишнього природного середовища	0500	4 595,0	999,2	5 594,2	82,1	17,9	1,6	0,5	1,1	
Житлово-комунальне господарство	0600	96,9	7 607,8	7 704,7	1,3	98,7	0,0	3,5	1,5	
Охорона здоров'я	0700	12 879,3	48 689,4	61 568,8	20,9	79,1	4,5	22,3	12,2	
Духовний та фізичний розвиток	0800	5 111,9	8 549,3	13 661,2	37,4	62,6	1,8	3,9	2,7	
Освіта	0900	30 943,1	74 595,6	105 538,7	29,3	70,7	10,8	34,2	20,9	
Соціальний захист і соціальне забезпечення	1000	88 547,3	56 515,3	145 062,6	61,0	39,0	30,8	25,9	28,7	
Усього		287 607,7	218 236,1	505 843,8	56,9	43,1	100,0	100,0	100,0	

Закінчення таблиці

Показники	КЕК	2014			2014 структура у ДЗБУ			2014 структура до загальної кількості		
		Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений	Державний	Місцевий	Зведений
Загальнодержавні функції	0100	65 836,5	11 020,2	76 856,7	85,7	14,3	100,0	22,0	4,9	14,7
Оборона	0200	27 363,3	0,0	27 363,3	100,0	0,0		9,1	0,0	5,2
Громадський порядок, безпека та судова влада	0300	44 617,2	247,0	44 864,2	99,4	0,6		14,9	0,1	8,6
Економічна діяльність	0400	34 410,8	9 226,9	43 637,7	78,9	21,1		11,5	4,1	8,3
Загальна економічна, торговельна та трудова діяльність	0410	-	-	-	-	-		-	-	-
Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	0420	-	-	-	-	-		-	-	-
Паливно-енергетичний комплекс	0430	-	-	-	-	-		-	-	-
Інша промисловість та будівництво	0440	-	-	-	-	-		-	-	-
Транспорт	0450	-	-	-	-	-		-	-	-
Зв'язок, телекомунікації та інформатика	0460	-	-	-	-	-		-	-	-
Інші галузі економіки	0470	-	-	-	-	-		-	-	-
Дослідження і розробки в галузях економіки	0480	-	-	-	-	-		-	-	-
Інша економічна діяльність	0490	-	-	-	-	-		-	-	-
Охорона навколишнього природного середовища	0500	2 597,4	877,8	3 475,2	74,7	25,3		0,9	0,4	0,7
Житлово-комунальне господарство	0600	111,5	17 697,0	17 808,5	0,6	99,4		0,0	7,9	3,4
Охорона здоров'я	0700	10 475,8	46 568,9	57 044,7	18,4	81,6		3,5	20,8	10,9
Духовний та фізичний розвиток	0800	4 871,8	8 982,8	13 854,6	35,2	64,8		1,6	4,0	2,6
Освіта	0900	28 674,6	71 431,0	100 105,6	28,6	71,4		9,6	32,0	19,1
Соціальний захист і соціальне забезпечення	1000	80 549,1	57 444,5	137 993,6	58,4	41,6		26,9	25,7	26,4
Усього		299 508,0	223 496,1	523 004,1	57,3	42,7		100,0	100,0	100,0

Складено за: Виконання Зведеного і Державного бюджетів / Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=77427.

- удосконалення механізму розрахунку обсягів міжбюджетних трансфертів і гарантування їх своєчасного здійснення;
  - узгодження пріоритетів та дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо регіонального розвитку;
  - фінансування державних програм соціально-економічного розвитку регіонів, включаючи цільові й інвестиційні програми;
  - підтримку стійкого економічного та соціального розвитку регіонів з урахуванням збалансування загальнодержавних і регіональних інтересів.
- Виконання таких кроків дасть можливість:
- підвищити фінансову спроможність місцевих бюджетів і рівень фінансової забезпеченості делегованих повноважень;
  - посилити конкурентоспроможність, інвестиційну привабливість та інноваційну активність у регіонах;
  - збільшити роль місцевого самоврядування у розв'язанні актуальних проблем соціально-економічного розвитку країни та регіонів;
  - надати стимули регіонам у отриманні додаткових доходів, а отже, сприяти підвищенню економічного розвитку території.

Список використаних джерел

1. Barro R. Economic Growth in a Cross Section of Countries / R. Barro // Quarterly Journal of Economics. – 1991. – № 106. – Р. 407–443 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hec.unil.ch/ocadot/ECODEVdocs/barro-robert.pdf>.
2. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії: вступ до фінансової науки : підручник / Ш. Бланкарт ; за наук. ред. та перед. В. М. Федосова ; пер. з нім. С. І. Терещенко, О. О. Терещенка. – К. : Либідь, 2000. – 653 с.
3. Ставицький А. В. Економетричні дослідження ефективності державних витрат в Україні / А. В. Ставицький // Молодий вчений. – 2015. – № 2, ч. 3. – С. 74–78.
4. Ставицький А. В. Роль державних видатків у забезпеченні економічного зростання в Україні / А. В. Ставицький // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2014. – № 2. – С. 1353–1359 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/277.pdf>.
5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Інфографіка: фінансова децентралізація // Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=409155&cat_id=397854.
7. Україна: перспективи розвитку. Консенсус-прогноз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/file/link/234803/file/Concensus_2014_May_UKR.pdf.
8. Бочі А. Бюджетна децентралізація: реформа приречена на провал / А. Бочі // Апостроф [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apostrophe.com.ua/article/economy/2014-09-15/byudjetna-detsentralzatsiya-reforma-prirechena-na-proval/387>.

*Стаття надійшла до редакції
15 квітня 2015 року*